

ศึกษาสภาพการบริหารจัดการงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนพระปริยัติธรรม
แผนกสามัญศึกษา*

A STUDY THE STATE OF ACADEMIC ADMINISTRATION WITH PARTICIPATION IN
PHRAPARIYATTIDHAMMA SCHOOL, GENERAL EDUCATION DEPARTMENT

^[1]พระมหาवासูเทพ ญาณเมธี (น้ำพู) PhramahaWasuthep Nanamedhi (Namphu),

^[2]สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย Sutthipong Srivichai,

^[3]พระมหาญาณวัฒน์ ฐิตวาทฒโน PhramahaYannawat Thitavaddhano

^[1] ^[2] ^[3]มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand
Corresponding Author E-mail: vi11.5811405023@gmail.com

Article Received: February 06, 2020, Revised: March 05, 2020, Accepted: March 13, 2020

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โดยวิธีดำเนินการวิจัยด้วยการศึกษาเอกสารทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา และการใช้แบบสอบถามการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จำนวน 335 คน และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยายผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารจัดการงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โดยภาพรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทั้ง 5 ด้าน คือ การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การวางแผนงานด้านวิชาการ การนิเทศการศึกษา การจัดการเรียนการสอนและการวัดการประเมินผลการเรียนรู้ในสถานศึกษา และการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

คำสำคัญ: การบริหารงานวิชาการ, การมีส่วนร่วม, โรงเรียนพระปริยัติธรรม

ABSTRACT

This research article aimed to study the condition of participatory academic administration of Phrapariyattidhamma School, general education department by conducting research by studying documents, analyzing data by analyzing content and using a participatory academic administration questionnaire with a sample group of 335 teachers in Phrapariyattidhamma schools, general education department and analyzed the data with statistics such as frequency, percentage, mean and standard deviation and it was presented in a tabular form with captions. The results showed that the overall of condition of participatory academic administration of Phrapariyattidhamma School, general education

* บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์เรื่อง รูปแบบการบริหารจัดการงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมตามหลักพุทธธรรมของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

department was a high level of practice and when considering each aspect, it was found that there were high levels of practice in all 5 aspects, namely the development of quality assurance systems within educational institutions, academic planning education, education supervision, teaching and learning management and learning assessment measurement in educational institutions and research to improve the quality of education in educational institutions.

Keywords: Academic Administration, Participation, Phrapariyattidhamma School

บทนำ

การจัดการศึกษาของคณะสงฆ์เป็นทางเลือกหนึ่งที่มีเยาวชนกลุ่มหนึ่งให้ความสนใจ และพ่อแม่ผู้ปกครองสนับสนุนให้เลือกทางเลือกนี้ เพื่อให้บุตรหลานได้ศึกษาเล่าเรียนในวัด ซึ่งการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เป็นการศึกษารูปแบบหนึ่งของคณะสงฆ์เป็นสถานศึกษาที่ปลอดภัยและยาเสพติด การจัดการศึกษาประเภทนี้มุ่งหวังจะจัดการศึกษาให้แก่เยาวชนของชาติที่อยู่ในวัยกำลังศึกษาแต่ขาดโอกาสทางการศึกษาให้ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง โดยวัดจะเป็นผู้จัดที่อยู่ อาหาร ผ้าไตรจีวรให้ผู้เรียน ซึ่งส่วนมากผู้เรียนจะพักอยู่ประจำในวัด และในสถานการณ์ที่ยังมีเด็กและเยาวชนเป็นจำนวนมากที่ยังขาดโอกาส หรือด้อยโอกาสในการเข้ารับบริการทางการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542)

การจัดการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ได้ดำเนินการจัดการเรียนการสอนให้แก่พระภิกษุสามเณรเฉพาะในระดับชั้นมัธยมศึกษา ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ระดับ หรือคือมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จัดเป็นโรงเรียนในระบบเช่นเดียวกับรูปแบบโรงเรียนของรัฐและเอกชนทั่วไป โดยมีอัตลักษณ์ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา คือ โรงเรียนต้องจัดให้พระภิกษุสามเณรได้เรียนวิชาเพิ่มเติมคือ วิชาภาษาบาลี และวิชาพระพุทธศาสนา ตามหลักสูตรการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา และศึกษาหลักสูตรการศึกษาของคณะสงฆ์แผนกมัธยมศึกษา บาลีสำหรับเป็นพื้นฐานในการศึกษาพระพุทธศาสนาในคัมภีร์ พระไตรปิฎก และสามารถนำไปเป็นเครื่องมือเผยแผ่พระพุทธศาสนาอันเป็นหน้าที่สำคัญของพระภิกษุสามเณร ในฐานะที่เป็นศาสนทายาทผู้สืบทอดพระพุทธศาสนาอีกด้วย จึงนับว่าโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา นอกจากจะจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 แล้ว ยังได้สนองงานคณะสงฆ์ด้านการศึกษา หรือการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกธรรม และแผนกบาลีด้วย โดยจัดการให้มีการเรียนการสอนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาและบาลีให้สอดคล้องกับนโยบายคณะสงฆ์ (กองพุทธศาสนศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, 2558)

การจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โดยรวมประสบปัญหาด้านการบริหารจัดการ การศึกษาของโรงเรียน ไม่เป็นไปตามมาตรฐานตามเกณฑ์ จึงทำให้เกิดมีปัญหาหลายประการ เช่น ผู้บริหาร โรงเรียน ต่างๆ ขาดความรู้ความเข้าใจและทักษะในการบริหารงานตามระบบขาดแผนงาน ไม่มียุทธศาสตร์เป้าหมายและหลักการ ครูผู้สอนมีวุฒิไม่ตรงกับกลุ่มสาระที่สอนและขาดความรู้ความชำนาญในการจัดการเรียนการสอน การผลิตสื่อการพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาให้เป็นโรงเรียนแห่งการเรียนรู้ การพัฒนาบุคลากร การวัดผล การประเมินคุณภาพภายในโดยรวม คุณภาพการศึกษามีความแตกต่างกันทั้งในด้านพื้นฐานของผู้บริหาร ครู อาจารย์ ผู้เรียน และคุณภาพของปัจจัย สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก กระบวนการบริหารภายในโรงเรียน ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ กลุ่มโรงเรียนทำให้คุณภาพการศึกษายังแตกต่างกันออกไปในแต่ละโรงเรียน

ไม่ได้มาตรฐานตามสำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษาที่ได้กำหนดไว้ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา, 2554)

ดังนั้น ผู้บริหารย่อมมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการบริหารงานวิชาการที่พัฒนาคุณภาพของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สมรรถนะของผู้บริหารเป็นดรชนี้บ่งความสำเร็จของการบริหาร การที่ผู้บริหารมีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของการบริหารการศึกษาจะช่วยให้การจัดการศึกษาสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2546) ผู้บริหารจะต้องคำนึงถึงและยึดหลักการบริหารงานก็คือ การกำหนดแผนวิธีการ และขั้นตอนต่างๆ ในการปฏิบัติงานอย่างมีระบบ เพราะถ้าระบบการบริหารในโรงเรียนไม่ดีจะกระทบต่องานส่วนอื่นๆ ของโรงเรียนด้วย ผู้บริหารที่ดีจะต้องเลือกวิธีการทำงานที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพเพื่อให้งานนั้นบรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้ (ภิญโญ สาร, 2526) แสดงให้เห็นว่า ปัญหาการบริหารงานในด้านวิชาการถือว่ามีความสำคัญต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของโรงเรียนเป็นอย่างมาก อีกทั้งการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาจำเป็นต้องอาศัยการบริหารงานจากผู้บริหารสถานศึกษาเป็นสำคัญ เหตุฉะนั้น การบริหารจัดการงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เพื่อให้ผู้บริหารสามารถใช้แก้ไขปัญหาในการบริหารงานวิชาการภายในสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจทำการวิจัยเรื่องศึกษาสภาพการบริหารจัดการงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ ทั้ง 14 กลุ่มทั่วประเทศจำนวน 407 โรงเรียน รวมจำนวน 2,259 รูป/คน (สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, 2558) และมีกลุ่มตัวอย่าง โดยการเปิดตารางขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 335 คน จากนั้นดำเนินการสุ่มตัวอย่างของแต่ละเขตการศึกษาตามสัดส่วน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา มี 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) และตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับศึกษาสภาพการบริหารจัดการงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ

3. การหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 1) นำเครื่องมือซึ่งเป็นแบบสอบถามปลายเปิด เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาตรวจสอบประเด็นคำถาม เนื้อหาสาระ ให้มีความครอบคลุมสอดคล้องกับกรอบแนวคิด 2) นำแบบสอบถามปลายเปิด เสนอผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบเนื้อหาและสอดคล้องของข้อคำถามกับกรอบแนวคิด แล้ววิเคราะห์หาค่า IOC (Index of Item Objective Congruence) ซึ่งได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.7-1.00 ถือได้ว่าแบบสอบถามได้รับการยอมรับจากผู้เชี่ยวชาญ 3) นำความคิดเห็น

ของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน มาปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม แล้วนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่าง ทดสอบในการวิจัย 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา หรือวิธีของ Cronbach ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ .962 จากนั้นทำการปรับปรุงแบบสอบถามให้สมบูรณ์ก่อนนำไปแจกแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมเป็นขั้นตอน คือ หลังจากการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว แล้วนำข้อมูลที่ได้มาเปลี่ยนแปลงเป็นรหัสตัวเลขบันทึกลงในโปรแกรมการวิจัยทางสถิติ ดังนี้ 1) นำแบบสอบถามทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ โดยการตอบแบบสอบถามแล้วนำมาคัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยการบันทึกคะแนนแต่ละข้อของแต่ละคนลงในแบบลงรหัส (Coding Form) 2) ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ 3) การวิเคราะห์ข้อมูล คือ ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามใช้ความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) และข้อมูลความคิดเห็นที่มีต่อสภาพการบริหารจัดการงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ด้วยการวิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยมีการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ระดับการให้คะแนนของของบุญชม ศรีสะอาด (2558)

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาสภาพการบริหารจัดการงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา 5 ด้าน ได้แก่ 1) การวางแผนงานด้านวิชาการ 2) การจัดการเรียนการสอนและการวัดการประเมินผลการเรียนรู้ 3) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 4) การนิเทศการศึกษา 5) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐาน คือ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย ดังในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการบริหารจัดการงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในภาพรวม

สภาพการบริหารจัดการงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในภาพรวม	\bar{X}	S.D.	แปลผล	อันดับที่
1. การวางแผนงานด้านวิชาการ	4.22	0.67	มาก	2
2. การจัดการเรียนการสอนและการวัดการประเมินผลการเรียนรู้ในสถานศึกษา	4.17	0.69	มาก	4
3. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา	4.13	0.74	มาก	5
4. การนิเทศการศึกษา	4.19	0.73	มาก	3
5. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	4.24	0.61	มาก	1
ภาพรวม	4.17	0.66	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพการบริหารจัดการงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในภาพรวม พบว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านการวางแผน

งานด้านวิชาการ ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดการประเมินผลการเรียนรู้ ในสถานศึกษา และด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา โดยมีรายละเอียดในแต่ละด้าน ดังนี้

สภาพการบริหารจัดการงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ด้านการวางแผนงานวิชาการ ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายข้อสามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ การวางแผนโครงสร้างหลักสูตรประจำปีการศึกษาอย่างสม่ำเสมอ การกำกับติดตามการดำเนินโครงการด้านวิชาการตามแผนงานที่กำหนด ใช้ผลการประเมินโครงการด้านวิชาการในรอบปีที่ผ่านมาเพื่อใช้ประกอบการวางแผนวิชาการในปีต่อไป การสำรวจอัตรากำลังครูตามความจำเป็นของโรงเรียน การแต่งตั้งบุคลากรในการดำเนินงานวิชาการตรงตามความรู้ความสามารถและประสบการณ์ การจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินโครงการวิชาการของโรงเรียน การกำหนดนโยบายเพื่อวางแผนการบริหารจัดการงานวิชาการไว้ อย่างชัดเจน และข้อสุดท้าย คือ ผู้บริหารร่วมมือกับคณะกรรมการวิชาการจัดทำนโยบายและแผนงานวิชาการ

สภาพการบริหารจัดการงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอนและการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ในสถานศึกษา ในภาพรวมมีการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายข้อสามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ผู้บริหารให้ความสำคัญในการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา เปิดโอกาสให้ครูที่มีผลงานทำวิจัยดีเด่นได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนครูทั้งในและนอกโรงเรียน คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนา การศึกษาอย่างชัดเจน พิจารณาให้ความดีความชอบเป็นกรณีพิเศษแก่ครูที่มีผลการวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษา ดีเด่น การส่งเสริมความรู้ด้านการวิจัยแก่ครู จัดวิทยากร การอบรม สัมมนา ประชุมเชิง ปฏิบัติการอย่าง สม่ำเสมอ จัดหาอุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เพื่อส่งเสริมการทำวิจัย จัดทำรายงานผลการดำเนินงาน การวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษาในสถานศึกษา และข้อสุดท้าย คือ นำผลการรายงานการดำเนินงานวิจัยมา ปรับปรุงพัฒนาการศึกษาในสถานศึกษา

สภาพการบริหารจัดการงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมตามหลักพุทธธรรมของโรงเรียนพระปริยัติ ธรรม แผนกสามัญศึกษา ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายข้อสามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ผู้บริหารให้ความสำคัญใน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา เปิดโอกาสให้ครูที่มีผลงานทำวิจัยดีเด่นได้แลกเปลี่ยน ความคิดเห็นกับเพื่อนครูทั้งในและนอกโรงเรียน พิจารณาให้ความดีความชอบเป็นกรณีพิเศษแก่ครูที่มี ผลการวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษาดีเด่น มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษาอย่าง ชัดเจน มีการส่งเสริมความรู้ด้านการวิจัยแก่ครู จัดวิทยากร การอบรม สัมมนา ประชุมเชิง ปฏิบัติการอย่าง สม่ำเสมอ จัดหาอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เพื่อส่งเสริมการทำวิจัย จัดทำรายงานผลการดำเนินงาน การวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษาในสถานศึกษา และข้อสุดท้าย คือ นำผลการรายงานการดำเนินงานวิจัยมา ปรับปรุงพัฒนาการศึกษาในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก

สภาพการบริหารจัดการงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ ศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายข้อสามารถ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ มีการจัดทำเอกสารให้ความรู้แก่ครูในเรื่องการนิเทศการสอน ผู้บริหารมี การกำกับ ติดตาม นิเทศการสอนภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง มีการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ ขวัญและกำลังใจแก่ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ มีการจัดทำสรุปรายงานผลการนิเทศการสอนภายในสถานศึกษา ประจำทุกภาคการศึกษา ผู้บริหารเอื้ออำนวยความสะดวกระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ การนำผลการนิเทศ ไปปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครู การสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ ขวัญและกำลังใจแก่

ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ และข้อสุดท้าย คือ การสนับสนุนให้แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้มีการนิเทศการสอนภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ของตนเอง

สภาพการบริหารจัดการงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายข้อสามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ การจัดทำรายงานต่อหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน การจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในได้อย่างคล่องตัวและมีประสิทธิภาพ การจัดประชุมชี้แจงผลการประกันคุณภาพสถานศึกษาให้แก่ครู ผู้ปกครอง และชุมชนทราบอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารสถานศึกษาใส่ใจและกำกับติดตามการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง การนำข้อมูลจากผลการประเมินคุณภาพไปปรับปรุงพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การพัฒนาระบบควบคุมคุณภาพในการประกันคุณภาพที่เอื้อต่อการตรวจสอบและรองรับการประเมินภายนอก การแต่งตั้งคณะทำงานผู้รับผิดชอบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา และข้อสุดท้าย คือ การประชุมสร้างความเข้าใจหลักเกณฑ์ และมาตรฐานประกันคุณภาพแก่บุคลากรให้เป็นที่เข้าใจ

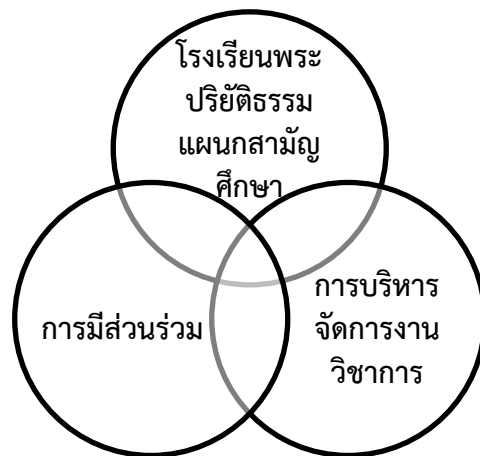
อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยมาเพื่ออภิปรายผลได้ดังนี้

จากผลการศึกษาสภาพการบริหารจัดการงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในภาพรวม มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทั้ง 5 ด้าน คือ การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีระดับการปฏิบัติอยู่ในอันดับที่ 1 ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ มีระดับการปฏิบัติอยู่ในอันดับที่ 2 ด้านการนิเทศการศึกษา มีระดับการปฏิบัติอยู่ในอันดับที่ 3 ด้านการจัดการเรียนการสอนและการวัดการประเมินผลการเรียนรู้ในสถานศึกษา มีระดับการปฏิบัติอยู่ในอันดับที่ 4 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา มีระดับการปฏิบัติอยู่ในอันดับที่ 5 ซึ่งการบริหารวิชาการนั้นมีความสำคัญกับการบริหารสถานศึกษาเป็นอย่างยิ่ง จึงทำให้ทุกสถานศึกษาได้ให้ความสำคัญกับการจัดการบริหารงานวิชาการเป็นอันดับหนึ่งอยู่แล้วทำให้ผลการวิจัยพบว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทั้งหมด มีความสอดคล้องกับที่อุทัย บุญประเสริฐ (2540) กล่าวถึงความสำคัญของงานวิชาการว่างานวิชาการเป็นงานหลักเป็นงานที่ใหญ่ที่สุดของระบบเป็นงานที่เป็นหัวใจของสถานศึกษาและมีหลักสูตรซึ่งเป็นส่วนที่สำคัญที่สุดของงานวิชาการที่จะตอบสนองและสนับสนุนงานวิชาการให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ และดังที่ปรีชา วงศ์อนุตรโรจน์ (2544) ได้กล่าวไว้ว่า การวางแผนงานวิชาการเป็นสิ่งสำคัญและมีประโยชน์ต่อสถานศึกษามากช่วยให้มองเห็นปัญหาต่างๆ และหาวิธีการแก้ไขตั้งแต่เริ่มต้น การวางแผนงานวิชาการมีความสำคัญต่อการปฏิบัติงานในสถานศึกษาเป็นตัวกำหนดกิจกรรมที่จะทำในอนาคตไว้ล่วงหน้า โดยการได้ศึกษาถึงข้อมูลและข้อเท็จจริงเพื่อช่วยให้ผู้ทำงานสามารถคาดการณ์ล่วงหน้าและเตรียมพร้อมที่จะแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นทำให้สามารถพัฒนาสถานศึกษาไปตามทิศทางที่กำหนดไว้ และสามารถคงอยู่ในสังคมอย่างมีประสิทธิภาพ และผู้บริหารควรมีทักษะในการวางแผนต้องรับผิดชอบวางแผนงานวิชาการทุกระดับโดยการจัดให้มีการประชุมเพื่อปรึกษาหารือหรือการรับฟังความคิดเห็นของครูอาจารย์ เพื่อได้จัดการวางแผนได้อย่างถูกต้อง

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้การวิจัยครั้งนี้เป็นการบริหารจัดการงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา อันเป็นโรงเรียนที่จัดการศึกษาแก่พระภิกษุสามเณร โดยอาศัยการมีส่วนร่วม กระบวนการที่เกิดจากความร่วมมือ ระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและบุคลากรในสถานศึกษา ที่จะประกอบหรือปฏิบัติงานร่วมกัน โดยมีเป้าหมายและผลประโยชน์ร่วมกัน ทุกคนมีส่วนร่วม ในการปรึกษาหารือ มีส่วนร่วม วางแผน มีส่วนร่วมตัดสินใจ มีส่วนร่วม ปฏิบัติการ มีส่วนร่วม ติดตาม และประเมินผล และมีส่วนร่วม ปรับปรุงและพัฒนา และการบริหารจัดการงานวิชาการในสถานศึกษาด้วยการ จัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุด กับผู้เรียน 5 ด้าน ได้แก่ 1) การวางแผนงานด้านวิชาการ 2) การจัดการเรียนการสอนและการวัดผลประเมินผล การเรียนรู้ 3) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 4) การนิเทศการศึกษา 5) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สรุปดังในภาพที่ 1



ภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้
 - 1.1 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ควรมีการนำผลการรายงานการดำเนินงานวิจัย มาปรับปรุงเพื่อวางแผนการดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษาในสถานศึกษา
 - 1.2 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ควรมีการวางแผนการนิเทศอย่างชัดเจนโดยผ่านคณะกรรมการการนิเทศที่แต่งตั้งตลอดจนหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้
 - 1.3 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ควรมีการกำหนดนโยบาย และแนวทางในการการบริหารงานวิชาการที่ชัดเจนสามารถนำไปปฏิบัติให้เกิดการพัฒนาได้อย่างเป็นรูปธรรม
 - 1.4 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ควรมีการพัฒนามาตรฐานการศึกษาให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันและการประกันคุณภาพภายนอกควรประเมินตามศักยภาพของโรงเรียน
 - 1.5 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ควรมีนโยบายส่งเสริมให้ครูมีการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย ตลอดจนการวัดผลประเมินผลที่หลากหลายตรงตามสภาพจริงของผู้เรียน
2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

-
- 2.1 ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับศึกษาการบริหารจัดการงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมกับหลักพุทธธรรมมาบูรณาการใช้ในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา
- 2.2 ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารจัดการงานวิชาการด้วยการใช้ทฤษฎีการบริหารอื่นๆ เช่น CCIP การบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กร (TQM) การบริหารแบบใช้โรงเรียนเป็นฐาน เป็นต้น
-

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). **นโยบายและแผนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี กระทรวงศึกษา.** กรุงเทพมหานคร: กรมการศาสนา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2544 (ฉบับปรับปรุง).** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กองพุทธศาสนศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ. (2558). **แผนยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2552). **การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS.** พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพมหานคร: บิสนิเนซฮาร์แอนด์ดี.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2558). **วิจัยเบื้องต้น.** กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์นการพิมพ์.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2544). **การบริหารงานวิชาการ.** กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ดี.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2546). **การบริหารงานวิชาการ.** กรุงเทพมหานคร: สหมิตรออฟเซท.
- ภิญโญ สาร. (2526). **หลักการบริหารการศึกษา.** กรุงเทพมหานคร: วัฒนาพานิช.
- สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ. (2558). **สถิติข้อมูลการจัดการศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา.** กรุงเทพมหานคร: สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา. (2554). **คู่มือการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม (พ.ศ. 2554-2558) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน.** กรุงเทพมหานคร :สำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2540). **การบริหารประยุกต์.** กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement.* 30(3). 607-610.